

Oma Säästöpankki Oy
Keskustori 3
60100 Seinäjoki

31. lokakuutata 2014

Lausuntopyyntö LVM/1518/03/2014

Lausunto: Vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä allekirjoituksista annetun lain muuttamisesta ja valtioneuvoston asetuksesta

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto.

Digitaalisten palveluiden ja asioimisen edistäminen on merkittävä tavoite ja yhdistää sekä julkishallintoa että yksityistä sektoria. Hämmäntävää on, että julkisessa keskustelussa sähköisen tunnistautumisen ja allekirjoituksen tilannetta on jo vuosia pidetty keskeisenä esteenä digitalisoitumiselle. Jos kehityksen este on tunnistamisessa ja allekirjoituksessa, niin esitämme esitysluonnoksen kattavan ja monipuolisen mallin rinnalle vielä harkittavaksi suoraviivaista ratkaisua tähän ongelmaan. *Pankkisektorilla asiakkaan tunnistaminen perustuu viranomaisen myöntämään viralliseen henkilöllisyystodistukseen. Näkisimme vastaavan toimintamallin olevan täysin mahdollinen myös digitaalisessa asioimisessa.*

Esitysluonnoksessa on kattavasti tarkasteltu vahvan sähköisen tunnistautumisen ja allekirjoituksen tunnistettuja haasteita sekä esitetty perusteita annetun lain muuttamiseksi. Asian jatkovalmistelussa pyydämme kuitenkin vielä tarkastelemaan seuraavia huomioita:

- Suomessa on pankkitunnisteiden ansiosta kehittyneet digitaalisen asioimisen palvelut. Tupas-tunnisteet ovat selkeä markkinajohtaja ja Tupas-tunnisteita on 6,1 miljoonaa. HST-kortti ja operaattoreiden mobiilitunnistautuminen ovat olleet vaihtoehtoisia ratkaisuja, mutta kansalaiset eivät ole niitä ottaneet merkittävässä määrin käyttöönsä. Ajatus, että luottamusverkoston kautta saadaan markkinaan uusia toimijoita, ei siis vallitsevassa jaetussa ja kypsässä markkinatilanteessa tunnu realistiselta.
- Suomessa on jo merkittävät digitaalisen asioimisen palvelut tunnistautumisen ja allekirjoittamisen esitetyistä haasteista huolimatta. Onko julkishallinnon digitaalisen asioimisen tehostamisen ja parempien palveluiden potentiaali menetetty muista syistä, kuten esimerkiksi palvelumuotoilun, käytettävyyden, palveluiden levittämisen ja markkinoinnin puutteiden vuoksi?
- Miten valmistelussa ja etenkin esitetyssä luottamusverkotomallissa on huomioitu pankkisektorin toimialasääntelystä tulevat velvoitteet, kuten esimerkiksi asiakkaiden tunteminen?
- Esityksen perusteluissa tarkastellaan nykyisten käytössä olevien tunnistustapojen haasteita ja sopimusjuridisia kysymyksiä. Onko valmistelussa huomioitu, että merkittävässä määrin digitaalista asioimista on viime vuosina siirtynyt internetistä mobiilisekä pad-sovelluksiin ja trendin odotetaan vain vahvistuvan tulevina vuosina. Syntyy siis uusia tapoja ja tarpeita ratkaista tunnistautuminen ja allekirjoittaminen. Onko luot-

tamusverkostotoimintamalli digitaalisten innovaatioiden mahdollistaja vai syntyykö ratkaisusta vain uusia haasteita, byrokratiaa ja juridisia kysymyksiä?

- Velvoite tunnistuspalveluiden tarjoajille hyväksyä ja edelleen välittää sähköisiin palveluihin toisten tunnistuspalveluiden tarjoajien tunnistusvälineet jää epäselväksi ja kaipa tarkennusta.
- Esityksessä kuvataan, että luottamusverkosto on mahdollistaja terveelle hintakilpailulle. Tavoitteen haasteena voi kuitenkin nähdä useita tekijöitä, kuten tunnistuspalveluiden tarjoajien velvoite sopia, että osapuolet luottavat toistensa tunnistusvälineisiin (ilmeisesti tarkoitetaan tunnistuspalveluihin). Miten erilaisessa markkina-asemassa olevat toimijat sopivat asiasta? Millaiset vaikutukset on esitetyllä palvelun hinnoittelumallilla ja kattohinnoilla toimijoiden kahdenkeskiseen sopimiseen? Millaista markkinaehtoista toimijaa kiinnostavat markkinat, joista ei voi ansaita?
- Esityksen perusteista muodostuu kuva raskaasta ja investointeja edellyttävästä mallista, joka johtaa käyttökustannusten kasvuun.

Kunnioittaen,

Kari-Mikael Markkanen
Oma Säästöpankki Oy
CIO